

56

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾

z dnia 21 grudnia 2002 r.

w sprawie szczegółowych zasad pobierania, znakowania i przechowywania próbek archiwalnych

Na podstawie art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 23 sierpnia 2001 r. o środkach żywienia zwierząt (Dz. U. Nr 123, poz. 1350) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa szczegółowe zasady pobierania, znakowania i przechowywania próbek archiwalnych pobieranych do badań z każdej serii wytworzonego środka żywienia.

§ 2. 1. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) „próbce pierwotnej” — oznacza to próbkę pobraną jednorazowo i losowo z jednego miejsca w danej serii wytworzonego środka żywienia zwierząt;
- 2) „próbce ogólnej” — oznacza to próbkę otrzymaną w wyniku połączenia wszystkich próbek pierwotnych pobranych z jednej serii wytworzonego środka żywienia zwierząt;

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej — rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 29 marca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. Nr 32, poz. 305).

3) „próbce zredukowanej” — oznacza to reprezentatywną część próbki ogólnej otrzymaną w wyniku jej podziału.

2. Próbki, o których mowa w ust. 1, służą do przygotowania próbki archiwalnej.

§ 3. 1. Próbki, o których mowa w § 2, pobierają pracownicy upoważnieni przez przedsiębiorcę, o którym mowa w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 23 sierpnia 2001 r. o środkach żywienia zwierząt, posiadający umiejętności w tym zakresie.

2. Próbki pobiera się w sposób:

- 1) zapewniający uzyskanie próbek posiadających właściwości organoleptyczne, fizykochemiczne i mikrobiologiczne charakterystyczne dla danej serii środka żywienia zwierząt;
- 2) niepowodujący zanieczyszczenia serii środka żywienia zwierząt, z której są pobierane;
- 3) dostosowany do postaci i rodzaju środka żywienia zwierząt oraz wielkości serii, z której są pobierane.

§ 4. 1. Każda z próbek pierwotnych powinna posiadać w przybliżeniu taką samą masę.

2. Próbkę pierwotną pobiera się przy użyciu:

- 1) szufelki o płaskim dnie i prostopadłych ściankach bocznych;
- 2) sondy z otwieranymi okienkami lub przegrodami, której wymiary są dostosowane do postaci i rodzaju środka żywienia zwierząt oraz pojemnika lub opakowania;
- 3) mechanicznej sondy do pobierania próbek;
- 4) otwartej rurki, butelki albo próbnika służących do pobierania próbek ze środka żywienia zwierząt w stanie płynnym lub półpłynnym.

3. Narzędzia, wymienione w ust. 2, powinny:

- 1) być wykonane z materiałów niepowodujących zmian fizykochemicznych próbek;
- 2) mieć kształt i rodzaj powierzchni dostosowany do rodzaju środka żywienia zwierząt, z którego są pobierane próbki;
- 3) być suche i wolne od zanieczyszczeń.

§ 5. 1. W celu oznaczenia ilości substancji jednolicie rozmieszczonych w środku żywienia zwierząt, zwanych dalej „substancjami jednolicie rozmieszczonymi”, z serii nieopakowanego środka żywienia zwierząt występującego w postaci stałej pobiera się próbki pierwotne w liczbie:

- 1) 7 próbek — w przypadku serii nie większej niż 2,5 tony;
- 2) będącej wartością pierwiastka kwadratowego z iloczynu liczby: 20 i ilości ton stanowiących serię, nie więcej jednak niż 40 próbek — w przypadku serii większej niż 2,5 tony; jeżeli obliczona liczba próbek nie stanowi liczby całkowitej, zaokrągla się ją do następującej po niej liczby całkowitej.

2. Z serii środka żywienia zwierząt występującego w postaci bloków lub lizawek, w celu oznaczenia ilości substancji jednolicie rozmieszczonych, pobiera się jedną próbkę pierwotną z każdego 25 sztuk bloków lub lizawek.

3. Z serii opakowanego środka żywienia zwierząt występującego w postaci stałej, płynnej albo półpłynnej, w celu oznaczenia ilości substancji jednolicie rozmieszczonych, w przypadku opakowań lub pojemników o pojemności:

- 1) nie większej niż 1 kg albo 1 litr — pobiera się po jednej próbce pierwotnej z 4 opakowań lub pojemników, bez względu na wielkość serii;
- 2) większej niż 1 kg albo 1 litr — pobiera się po jednej próbce pierwotnej z:
 - a) wszystkich opakowań lub pojemników w serii, jeżeli seria liczy nie więcej niż 4 opakowania lub pojemniki,
 - b) 4 opakowań lub 4 pojemników, jeżeli seria liczy od 5 do 16 opakowań lub pojemników,

c) opakowań lub pojemników w liczbie będącej wartością pierwiastka kwadratowego z liczby opakowań stanowiących serię, nie więcej jednak niż 20, jeżeli seria liczy ponad 16 opakowań; w przypadku gdy otrzymana liczba opakowań nie stanowi liczby całkowitej, zaokrągla się ją do następującej po niej liczby całkowitej.

§ 6. 1. Z serii nieopakowanego środka żywienia zwierząt, w celu oznaczenia ilości substancji niepożądanych lub substancji, które mogą być rozmieszczone niejednolicie w środku żywienia zwierząt, zwłaszcza takich, jak aflatoksyny, sporysz, ręcznik pospolity oraz krotalaria, zwanych dalej „substancjami niepożądanymi lub niejednolicie rozmieszczonymi”, próbki pierwotne pobiera się w liczbie określonej w § 5 ust. 1.

2. Z serii opakowanego środka żywienia zwierząt w celu oznaczenia ilości substancji niepożądanych lub niejednolicie rozmieszczonych pobiera się po jednej próbce pierwotnej z:

- 1) wszystkich opakowań w serii, jeżeli seria liczy nie więcej niż 4 opakowania;
- 2) 4 opakowań, jeżeli seria liczy od 5 do 16 opakowań;
- 3) opakowań w serii, w liczbie będącej wartością pierwiastka kwadratowego, nie więcej jednak niż 40, jeżeli seria liczy ponad 16 opakowań; w przypadku gdy otrzymana liczba opakowań nie stanowi liczby całkowitej, zaokrągla się ją do następującej po niej liczby całkowitej.

§ 7. 1. Próbki pierwotne z serii nieopakowanego środka żywienia zwierząt występującego w postaci stałej, w celu oznaczenia ilości substancji jednolicie rozmieszczonych, pobiera się, dzieląc serię na części, w przybliżeniu równe, których liczba odpowiada liczbie pobieranych próbek pierwotnych, o której mowa w § 5 ust. 1, a następnie z każdej części pobiera się jedną próbkę pierwotną.

2. Pobieranie próbek pierwotnych z serii środka żywienia zwierząt występującego w postaci bloków lub lizawek, w celu oznaczenia ilości substancji jednolicie rozmieszczonych, polega na wybraniu bloków lub lizawek, z których pobiera się próbki pierwotne w liczbie, o której mowa w § 5 ust. 2, przy czym:

- 1) w przypadku bloków lub lizawek o masie większej niż 1 kg próbkę pierwotną stanowi odcięta część bloku lub lizawki;
- 2) w przypadku bloków lub lizawek o masie nie większej niż 1 kg próbkę pierwotną stanowi jeden blok albo jedna lizawka.

3. Pobieranie próbek pierwotnych z serii opakowanego środka żywienia zwierząt występującego w postaci stałej, płynnej albo półpłynnej w celu oznaczenia ilości substancji jednolicie rozmieszczonych polega na:

- 1) wybraniu opakowań lub pojemników, w sposób określony w § 5 ust. 3;
- 2) opróżnianiu wybranych opakowań lub pojemników w przypadku, o którym mowa w § 5 ust. 3 pkt 1, al-

bo pobraniu po jednej próbce z wybranych opakowań lub pojemników w przypadku, o którym mowa w § 5 ust. 3 pkt 2.

4. Pobieranie próbek pierwotnych z serii opakowanego jednorodnego lub możliwego do ujednorodnienia środka żywienia zwierząt, występującego w postaci płynnej lub półpłynnej, w celu oznaczenia ilości substancji jednolicie rozmieszczonych, polega na:

- 1) wybraniu opakowań lub pojemników, w sposób określony w § 5 ust. 3;
- 2) wymieszaniu zawartości opakowania lub pojemnika, z którego będą pobierane próbki;
- 3) pobraniu próbki w trakcie opróżniania wybranych opakowań lub pojemników w przypadku, o którym mowa w § 5 ust. 3 pkt 1, albo pobraniu po jednej próbce z wybranych opakowań lub pojemników w przypadku, o którym mowa w § 5 ust. 3 pkt 2.

5. Pobieranie próbek pierwotnych z serii opakowanego, nieulegającego ujednorodnieniu, środka żywienia zwierząt, występującego w postaci płynnej lub półpłynnej, w celu oznaczenia ilości substancji jednolicie rozmieszczonych, polega na:

- 1) wybraniu opakowań lub pojemników w sposób określony w § 5 ust. 3;
- 2) pobraniu próbki w trakcie opróżniania, przy czym pierwszą frakcję odrzuca się, wybranych opakowań lub pojemników w przypadku, o którym mowa w § 5 ust. 3 pkt 1, albo pobraniu po jednej próbce z każdego z poziomów w opakowaniu albo pojemniku w przypadku, o którym mowa w § 5 ust. 3 pkt 2; objętość wszystkich pobranych próbek pierwotnych nie może być mniejsza niż 10 litrów.

§ 8. Pobieranie próbek pierwotnych z serii opakowanych i nieopakowanych środków żywienia zwierząt, w celu oznaczenia ilości zawartości substancji niepożądanych lub niejednolicie rozmieszczonych, polega na:

- 1) określeniu, w przybliżeniu, w serii liczby równych części, zwanych dalej „częściami serii”, odpowiadającej liczbie próbek ogólnych, o których mowa w § 9 ust. 2;
- 2) pobraniu nie mniej niż po jednej próbce pierwotnej z każdej części serii; jeżeli liczba części serii jest większa od 1, to liczba próbek pierwotnych, o której mowa w § 5 ust. 1 i § 6 ust. 2, powinna być rozdzielona w przybliżeniu równo na wszystkie części serii; próbek pierwotnych pobranych z różnych części serii nie łączy się, próbki pierwotne zaś pobrane w obrębie jednej części serii miesza się, w celu otrzymania próbki ogólnej dla danej części serii; całkowita masa pobranych próbek pierwotnych w obrębie jednej części serii nie może być mniejsza niż 4 kg.

§ 9. 1. W celu utworzenia próbki ogólnej pobrane próbki pierwotne łączy się, rozdrabniając wszelkie zbylenia.

2. Liczba próbek ogólnych pobieranych w celu oznaczenia ilości substancji niepożądanych lub nie-

jednolicie rozmieszczonych nie może być mniejsza niż:

- 1) w przypadku nieopakowanych środków żywienia zwierząt:
 - a) 1 — jeżeli seria ma masę niższą niż 1 tona,
 - b) 2 — jeżeli seria ma masę od 1 do 10 ton,
 - c) 3 — jeżeli seria ma masę powyżej 10 do 40 ton,
 - d) 4 — jeżeli seria ma masę powyżej 40 ton;
- 2) w przypadku opakowanych środków żywienia zwierząt:
 - a) 1 — jeżeli seria liczy nie więcej niż 16 opakowań,
 - b) 2 — jeżeli seria liczy od 17 do 200 opakowań,
 - c) 3 — jeżeli seria liczy od 201 do 800 opakowań,
 - d) 4 — jeżeli seria liczy powyżej 800 opakowań.

3. W zależności od rodzaju środka żywienia zwierząt, całkowita masa jednolitej próbki ogólnej, o której mowa w ust. 1, nie może być mniejsza niż:

- 1) 4 kg — w przypadku serii nieopakowanego środka żywienia zwierząt występującego w postaci stałej;
- 2) w przypadku serii opakowanego środka żywienia zwierząt:
 - a) 4 opakowania lub 4 pojemniki, jeżeli środek żywienia zwierząt występuje w postaci stałej, płynnej albo półpłynnej, a masa zawartości opakowania lub pojemnika jest nie większa niż 1 kg albo 1 litr,
 - b) 4 kg lub 4 litry, jeżeli środek żywienia zwierząt występuje w postaci stałej, płynnej albo półpłynnej, a masa zawartości opakowania lub pojemnika jest większa niż 1 kg albo 1 litr;
- 3) w przypadku serii środka żywienia zwierząt występującego w postaci bloku lub lizawki:
 - a) masy 4 bloków albo 4 lizawek, jeżeli masa bloku albo lizawki nie jest większa niż 1 kg,
 - b) 4 kg, jeżeli masa bloku albo lizawki jest większa niż 1 kg.

§ 10. 1. Jeżeli wynika to z zakresu badań, jednolitą próbkę ogólną dzieli się, przy zastosowaniu rozdzielnicy stożkowych lub wielokanalikowych albo przyrządów dzielących na ćwiartki (krzyżaki), tworząc próbkę zredukowaną o masie nie mniejszej niż 2 kg albo 2 litry.

2. Narzędzia wymienione w ust. 1 powinny spełniać wymagania, o których mowa w § 4 ust. 3.

§ 11. 1. Jednolitą próbkę ogólną albo próbkę zredukowaną dzieli się w przybliżeniu na równe części w celu otrzymania próbki archiwalnej przy zastosowaniu narzędzi wymienionych w § 10 ust. 1.

2. Masa próbki archiwalnej nie może być mniejsza niż 500 g lub 500 ml.

3. Osoba pobierająca próbki archiwalne gromadzi następujące dane dotyczące próbki archiwalnej:

- 1) datę jej pobrania;
- 2) rodzaj środka żywienia zwierząt, z którego ją pobrano;
- 3) kolejny nadany jej numer;
- 4) datę wytworzenia serii środka żywienia zwierząt, z której ją pobrano;
- 5) numer serii środka żywienia zwierząt, z której ją pobrano;
- 6) wielkość serii środka żywienia zwierząt, z której ją pobrano;
- 7) okres trwałości środka żywienia zwierząt, z którego ją pobrano;
- 8) imię i nazwisko osoby pobierającej;
- 9) masę próbki archiwalnej;
- 10) datę jej zniszczenia.

§ 12. 1. Opakowanie próbki archiwalnej oraz jej zamknięcie powinno być szczelne, czyste, suche i bezwonne oraz zabezpieczać próbkę przed zanieczyszczeniem i zmianą jej właściwości.

2. Kształt i wielkość opakowania powinny być dostosowane do rodzaju środka żywienia zwierząt, z którego pobrane zostały próbki archiwalne.

3. Zamknięcie opakowania zabezpiecza się w taki sposób, aby niemożliwe było jego otwarcie, bez naruszenia tego zabezpieczenia.

§ 13. 1. Oznakowanie próbki archiwalnej powinno zawierać informacje, o których mowa w § 11 ust. 3 pkt 1—3, 5, 7 i 9.

2. Oznakowanie, o którym mowa w ust. 1, powinno być wykonane w sposób trwały, uniemożliwiający zmianę treści umieszczonej na nim informacji lub jej zniszczenie.

§ 14. 1. Pobrane próbki archiwalne przechowuje się do czasu upływu okresu trwałości środka żywienia zwierząt, z którego zostały pobrane, w specjalnie do tego celu wyznaczonych i zamykanych pomieszczeniach albo szafach, zabezpieczonych przed wpływem czynników powodujących zmianę właściwości pobranej próbki archiwalnej.

2. Pomieszczenia albo szafy, w których są przechowywane próbki archiwalne, powinny być czyste, chłodne, suche, przewiewne i zabezpieczone przed bezpośrednim działaniem promieni słonecznych.

3. Dostęp do pomieszczeń albo szaf, w których są przechowywane próbki archiwalne, powinny mieć wyłącznie osoby upoważnione przez przedsiębiorcę, o których mowa w § 3 ust. 1.

§ 15. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi: *J. Kalinowski*